

Голова ВЗЦЗ: Політизація Всесвітньої ради церков – загроза її майбутньому

Служба комунікації ВЗЦЗ, 01.07.2025. У Йоганнесбурзі завершилася робота Центрального комітету Всесвітньої ради церков (ВРЦ), участь у якому незмінно бере Руська Православна Церква. Голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Антоній, який очолив делегацію Руської Православної Церкви, розповів в інтерв'ю РІА Новости, як рік за роком атмосфера в раді політизується під зовнішнім тиском, з якими звинуваченнями на свою адресу стикається Руська Православна Церква, як вона свідчить про гоніння на християн в Україні, і чи можна назвати одноголосною антиросійську позицію, яку поділяють деякі із церков-членів ВРЦ.

– Владико Антонію, які теми вдалося обговорити з представниками інших церков?

– На пленарних засіданнях обговорювалися практичні питання щодо діяльності цієї найбільшої міжхристиянської організації, підбивалися підсумки, будувалися плани на майбутнє. Крім того, члени Центрального комітету обговорили актуальний політичний порядок денний, говорили про ті конфлікти, які сьогодні, на жаль, мають місце на карті світу. Зокрема, обговорювалося стан справ у секторі Газа, де на наших очах сьогодні розгортається справжня гуманітарна катастрофа.

Обговорювалося загострення конфлікту між Ізраїлем та Іраном, стан справ в Україні.

З досвіду своєї участі в цих дискусіях я можу з жалем відзначити, що, на жаль, робота Всесвітньої ради церков останнім часом незмінно відрізняється високим градусом політизованості тих дискусій, які відбуваються на його полях. Це повною мірою стосується і попередньої Генеральної Асамблеї, що відбулася в Карлсруе в 2022 році, і минулого засідання Центрального комітету в Женеві, і нинішнього в Йоганнесбурзі. На мій погляд, політична заангажованість окремих церков-членів досягла раніше небачених меж, і це не може не позначатися на загальному характері роботи на майданчиках Всесвітньої ради церков, яка стрімко втрачає свій унікальний статус місця для міжхристиянського діалогу.

– Яка тема гонінь на канонічне Православ'я в Україні заторкалася під час роботи Центрального комітету Всесвітньої ради церков?

– З ініціативи делегації Руської Православної Церкви відбулося тривале обговорення положення канонічної Церкви в Україні. Якраз напередодні цієї дискусії по всьому світі розійшлися жахливі кадри з Чернівців, де бойовиками, підтримуваними так званою «Православною церквою України» – українськими розкольникami, було здійснено спробу захоплення кафедрального собору. Це супроводжувалося побиттям священнослужителів, зокрема постраждав правлячий архієрей Чернівецької єпархії, митрополит Чернівецький та Буковинський Мелетій (Єгоренко). Ці кадри побачили багато учасників Центрального комітету.

– Якою була реакція на те, що Руська Церква порушила цю тему?

– Коли ми обговорювали це питання, мене вразило те, з яким цинізмом деякі представники церков, насамперед протестантських, вказували на нібито «недоведеність» тих фактів, які ми наводили, і намагалися зірвати дискусію. Проте, за підсумками голосування Генеральному секретарю Всесвітньої ради церков було доручено вивчити це питання і в контактах з владою України висловити занепокоєння у зв'язку з утисками віруючих у цій країні.

- Чи звучали у зв'язку з цим антиросійські виступи?

– Представниками деяких скандинавських протестантських церков було зроблено спробу нав'язати Центральному комітету проект заяви, що стосується нібито насильницького переміщення українських дітей на територію Російської Федерації. У цьому документі містилися абсолютно фантастичні цифри: майже 20 тисяч дітей було згадано як жертви так званого насильницького переміщення. Але коли розпочалася дискусія щодо суті цього питання – ми, звичайно, нагадали, що в ході останнього раунду переговорів між представниками Російської Федерації та України

російській стороні було передано список дітей, які, як запевняють українська влада, нібито переміщені на територію РФ. І цей список становив трохи більше ніж 300 осіб. Різниця в цифрах є очевидною, і ми звернули увагу членів Центрального комітету на те, що автори цього тенденційно складеного документа, мабуть, спиралися на неперевірені відомості з ангажованої преси.

Звичайно ж, з урахуванням того, що цифри відрізняються, а самі звинувачення в насильницькому переміщенні дітей звучать голосливо, абсолютно неприпустимо надавати такого фантазіям авторитету Всесвітньої ради церков. Тому питання було знято з повістки.

– Один із підсумкових документів ЦК ВРЦ містить критику обставин переговорного процесу, який розпочався після тривалих зусиль між Росією та Україною, – як обговорювався цей текст?

– До уваги членів Центрального комітету було запропоновано проект документа, в якому містився огляд конфліктів, які відбуваються сьогодні у світі. Зокрема, було приділено увагу та стану справ в Україні. Після того, як відповідний абзац було прочитано під час пленарного засідання, я був змушений взяти слово. І перше, про що я сказав – я нагадав, що члени Центрального комітету не є політиками. Ми є представниками наших церков. І замість того, щоб у тих документах, які приймаються на засіданнях Центрального комітету, захоплюватися цитуванням кліше, які і без того щодня можна прочитати в політично ангажованій пресі або почути в заявах окремих політиків, варто згадати, що віруючі люди чекають від Всесвітньої ради церков, насамперед, братніх послань, до християн, які страждають у охоплених конфліктами регіонах світу. Саме цього, на мою думку, у документах ВРЦ категорично не вистачає. Про це я також говорив, виступаючи на засіданнях профільного комітету ВРЦ, де я перебуваю.

Потім я був змушений прокоментувати окремі тези, що містилися в проекті документа. Насамперед зазначу, що в цьому документі було наведено статистику жертв серед мирного населення, яке постраждало в ході конфлікту в Україні. Учасникам засідання не повідомили, звідки було взято ці цифри. Я нагадав про те, що жертви серед мирного населення є в Росії – насамперед після вторгнення збройних сил України на територію Курської області. Після терактів, які здійснюють українські спецслужби в нашій країні. Про це, на жаль, у документі не було сказано жодного слова. Хіба цінність цих життів поступається значенню життя тих громадян України, які, на жаль, постраждали в ході цього збройного конфлікту?

Далі я торкнувся теми мирних переговорів. У проекті документа, який намагалися нам нав'язати, було сказано про те, що мирні переговори не можуть проходити під тиском сили і не можуть завершитися таким результатом, який, я практично дослівно цитую, «нагородить агресора». Я був змушений нагадати учасникам засідання про те, що два роки тому в Женеві Росію обвинувачували в тому, що вона нібито не готова до мирних переговорів, звучали постійні заклики до того, щоб ці

переговори розпочалися. І ось, сказав я, вони почалися. І замість того, щоб їх вітати, щоб висловити нашу спільну надію на те, що вони увінчаються успіхом, що буде покладено край конфлікту в Україні, що перестануть гинути люди – натомість ми ставимо якісь умови політикам і диктуємо їм, як ці переговори мають відбуватися і чим вони мають закінчитися. На мою думку, це абсолютно неприпустимо. Не в цьому наша роль.

– Якою є подальша доля документа?

– Після дискусії було проведено голосування щодо документу. Звичайно, делегація Руської Православної Церкви та низка інших делегатів виступили категорично проти нього, і одноголосної підтримки членів Центрального комітету він не отримав. Ми вимагали, щоб нашу особливу думку було враховано під час публікації документа, і керівництво ВРЦ надало нам відповідні гарантії.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/93375/>